C/2024/504

23.1.2024.

P9_TA(2023)0234

Sporazum o partnerstvu i suradnji između EU-a i Malezije (Rezolucija)

Nezakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 14. lipnja 2023. o Nacrtu odluke Vijeća o sklapanju, u ime Unije, Okvirnog sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Vlade Malezije, s druge strane (11714/2022 – C9-0430/2022 – 2022/0221M(NLE))

(C/2024/504)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Nacrt odluke Vijeća o sklapanju, u ime Unije, Okvirnog sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Vlade Malezije, s druge strane (11714/2022),

— uzimajući u obzir zahtjev Vijeća za davanje suglasnosti u skladu s člankom 209. i člankom 218. stavkom 6. drugim podstavkom točkom (a) podtočkom iii. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (C9-0430/2022),

— uzimajući u obzir nacrt Okvirnog sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Vlade Malezije, s druge strane (11732/2022),

— uzimajući u obzir zajedničke komunikacije Komisije i visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 16. rujna 2021. naslovljenu „Strategija EU-a za suradnju u indopacifičkoj regiji” (JOIN(2021)0024) i od 1. prosinca 2021. naslovljenu „Global Gateway” (JOIN(2021)0030),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. lipnja 2022. o EU-u i sigurnosnim izazovima u indopacifičkoj regiji ([1]) i Rezoluciju od 5. srpnja 2022. o indopacifičkoj strategiji u području trgovine i ulaganja ([2]),

— uzimajući u obzir zajedničku izjavu čelnika dogovorenu na komemorativnom sastanku na vrhu EU-a i Udruženja država jugoistočne Azije (ASEAN) održanom u Bruxellesu 14. prosinca 2022.,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. listopada 2017. o političkim odnosima EU-a s ASEAN-om ([3]),

— uzimajući u obzir Sporazum o suradnji između Europske ekonomske zajednice i Indonezije, Malezije, Filipina, Singapura i Tajlanda – zemalja članica Udruženja zemalja jugoistočne Azije, potpisan 7. ožujka 1980. ([4]), koji predstavlja pravni okvir za odnose EU-a i ASEAN-a,

— uzimajući u obzir Drugi fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima od 15. prosinca 1989. namijenjen ukidanju smrtne kazne,

— uzimajući u obzir Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima od 16. prosinca 1966. i njegov Fakultativni protokol,

— uzimajući u obzir Konvenciju UN-a protiv mučenja i drugih oblika okrutnog, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja od 10. prosinca 1984. i njezin fakultativni Protokol,

— uzimajući u obzir Međunarodnu konvenciju o zaštiti svih osoba od prisilnog nestanka od 23. prosinca 2010.,

— uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o izbjeglicama iz 1951. i njezin Protokol iz 1967.,

— uzimajući u obzir konvencije o Međunarodnoj organizaciji rada (konvencije MOR-a),

([1]) SL C 493, 27.12.2022., str. 32.
([2]) SL C 47, 7.2.2023., str. 15.
([3]) SL C 346, 27.9.2018., str. 44.
([4]) SL L 144, 10.6.1980., str. 2.

— uzimajući u obzir Rimski statut Međunarodnoga kaznenog suda od 17. srpnja 1998.,

— uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima od 16. prosinca 1966. i njegov Fakultativni protokol,

— uzimajući u obzir svoje rezolucije od 11. rujna 2013. koja sadrži preporuku Europskog parlamenta Vijeću, Komisiji i Europskoj službi za vanjsko djelovanje o pregovorima o Sporazumu o partnerstvu i suradnji između EU-a i Malezije ([5]), od 17. prosinca 2015. o Maleziji ([6]) te od 18. siječnja 2023. o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu i politici Europske unije u tom području – godišnje izvješće za 2022. ([7]),

— uzimajući u obzir članak 105. stavak 2. Poslovnika,

— uzimajući u obzir pisma Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj te Odbora za ribarstvo,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0194/2023),

A. budući da su EU i indopacifička regija neraskidivo povezani s obzirom na međuovisnost njihovih gospodarstava i zajedničke globalne izazove;

B. budući da je Parlament izrazio snažnu predanost potpori ASEAN-u kao središnjoj organizaciji za regionalnu suradnju; budući da je Malezija jedan od osnivača ASEAN-a i da ima ključnu ulogu u pospješivanju njegova općeg napretka;

C. budući da su 2022. EU i ASEAN proslavili 45. obljetnicu svojih diplomatskih odnosa; budući da su čelnici EU-a i ASEAN-a u zajedničkoj izjavi dogovorenoj na komemorativnom sastanku na vrhu održanom 14. prosinca 2022. ponovili da su EU i ASEAN strateški partneri čiji je zajednički interes mirna, stabilna i prosperitetna regija;

D. budući da se aktualna suradnja EU-a i Malezije temelji na Sporazumu o suradnji između EU-a i ASEAN-a iz 1980.; budući da je Malezija povijesno gledano bliski partner EU-a;

E. budući da je Vijeće 2004. ovlastilo Komisiju da pregovara o pojedinačnom Sporazumu o partnerstvu i suradnji s Malezijom;

F. budući da su EU i Malezija u veljači 2011. započeli pregovore o Sporazumu o partnerstvu i suradnji te su ih zaključili 12. prosinca 2015.;

G. budući da su 5. kolovoza 2016. nacrti odluka Vijeća o potpisivanju i sklapanju Sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europske unije i Malezije predstavljeni Vijeću kao da je riječ o sporazumu koji sklapa samo EU; budući da je 17. ožujka 2017. Odbor stalnih predstavnika vlada država članica Europske unije zauzeo stajalište da bi Sporazum o partnerstvu i suradnji trebalo potpisati i sklopiti kao „mješoviti" sporazum;

H. budući da je Malezija pristala na to da Sporazum o partnerstvu i suradnji bude mješovit, no ne i na to da se sporazum primjenjuje privremeno;

I. budući da su EU i Malezija 14. prosinca 2022. potpisali Sporazum o partnerstvu i suradnji;

J. budući da će se Sporazumom o partnerstvu i suradnji osnažiti suradnja u brojnim političkim područjima, uključujući ljudska prava, nešireњe oružja za masovno uništenje, borbu protiv terorizma, borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala, trgovinu, migracije, okoliš, energetiku, klimatske promjene, promet, znanost i tehnologiju, zapošljavanje i socijalna pitanja, obrazovanje, poljoprivredu i kulturu;

K. budući da su obje stranke Sporazuma o partnerstvu i suradnji između EU-a i Malezije potvrdile da su privržene poštovanju demokratskih načela i ljudskih prava, kako je utvrđeno u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima i u drugim relevantnim međunarodnim instrumentima za zaštitu ljudskih prava; budući da je stanje ljudskih prava u Maleziji i dalje problematično;

L. budući da institucije i tijela EU-a, uključujući Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD), moraju osigurati da se obveze EU-a i država članica u pogledu ljudskih prava dosljedno provode i u zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici EU-a;

M. budući da se nova malezijska vlada jedinstva suočava s velikim izazovima u provođenju demokratskih reformi, među ostalim u području vladavine prava, poštovanja ljudskih prava i prevladavanja duboke društvene polarizacije;

([5]) SL C 93, 9.3.2016., str. 89.
([6]) SL C 399, 24.11.2017., str. 137.
([7]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0011.

N. budući da su se malezijski Zakon o ugrožavanju nacionalne sigurnosti i Zakon o komunikacijama i multimediji u nekim slučajevima upotrebljavali protiv zastupnika u parlamentu u svrhu ograničavanja slobode govora; budući da su sloboda izražavanja i okupljanja u Maleziji trenutačno pod napadom, čemu doprinosi postojanje preopćenitih i nejasno sročenih zakona, uključujući Zakon o ugrožavanju nacionalne sigurnosti, Zakon o tisku i izdavaštvu te odjeljak 504. i odjeljak 505. točku (b) Kaznenog zakona kojima se govor koji dovodi do kršenja „javnog mira” označava kaznenim djelom; budući da se prema različitim izvješćima boraca za ljudska prava malezijske vlasti sve više koriste kaznenim istragama kako bi uznemiravale novinare, aktiviste civilnog društva, pripadnike akademske zajednice i obične građane koristeći se društvenim mrežama;

O. budući da Malezija nije potpisnica Konvencije UN-a o statusu izbjeglica iz 1951.; budući da je oko 185 000 izbjeglica i tražitelja azila, uključujući više od 100 000 muslimana etničke skupine Rohingya, registrirano u Agenciji UN-a za izbjeglice (visoki povjerenik UN-a za izbjeglice), ali im nije dodijeljen pravni status; budući da Malezija protjeruje izbjeglice natrag u Mjanmar, što predstavlja očito kršenje prava na azil i načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja;

P. budući da radnici migranti čine oko 20 – 30 % radne snage u zemlji i često su žrtve prisilnog rada i kršenja ljudskih prava; budući da su izbjeglice, tražitelji azila i osobe bez državljanstva također izloženi visokom riziku od prisilnog rada jer im je zbog nepriznatog statusa uskraćen pristup zakonitom zapošljavanju; budući da su nedavno pronađeni dokazi o postojanju prisilnog i dječjeg rada u Maleziji;

Q. budući da Malezija nije zemlja potpisnica Drugog fakultativnog protokola uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima namijenjenog ukidanju smrtne kazne;

R. budući da je 3. travnja 2023. malezijski parlament izglasao prijedlog zakon kojim bi se ukinula obvezna primjena smrtne kazne, a sama smrtna kazna ograničila na teška kaznena djela;

S. budući da su EU i ASEAN jedan drugome treći po veličini trgovinski partneri; budući da je EU peti po veličini trgovinski partner Malezije i da je Malezija treći po veličini trgovinski partner EU-a u okviru ASEAN-a;

T. budući da su pregovori o sporazumu o slobodnoj trgovini između EU-a i Malezije započeli 2010., ali su nakon sedam krugova pregovora 2012. na zahtjev Malezije stavljeni na čekanje;

Indopacifička strategija EU-a i strateško partnerstvo s ASEAN-om

1. napominje da indopacifička regija ima sve veću stratešku važnost za Europu; ponovno izražava potporu za strategiju EU-a za suradnju u indopacifičkoj regiji;

2. ističe predanost EU-a slobodnoj i otvorenoj indopacifičkoj regiji utemeljenoj na pravilima; ponavlja da novu indopacifičku strategiju EU-a treba brzo provesti kako bi se partnerima EU-a u regiji dala prilika za rješavanje zajedničkih izazova putem suradnje, obranio međunarodni poredak utemeljen na pravilima i zagovarale zajedničke vrijednosti i načela EU-a i ASEAN-a; zalaže se za jaču suradnju sa zemljama u regiji, uključujući posebno zemljama članicama ASEAN-a;

3. ističe da je ASEAN strateški partner EU-a u indopacifičkoj regiji; pozdravlja komemorativni sastanak na vrhu EU-a i ASEAN-a od 14. prosinca 2022.; izražava nadu da će provedba zajedničke izjave čelnika EU-a i ASEAN-a dovesti do snažnije suradnje sa zemljama jugoistočne Azije, a posebno s Malezijom; ponovno ističe političku vrijednost snažnih bilateralnih odnosa između ASEAN-a i EU-a općenito, a posebno između Malezije i EU-a;

4. ponavlja poziv na brzu provedbu strategije EU-a Global Gateway u koordinaciji s indopacifičkom strategijom; ističe geopolitičko značenje tog pristupa koji u pristup Tim Europa uvrštava dimenzije utemeljene na vrijednostima i usmjerene na održivi razvoj, preobrazbu i jačanje otpornosti; pozdravlja najavu financijskog paketa od 10 milijardi EUR za ubrzanje ulaganja u infrastrukturu u zemljama ASEAN-a, posebno u pogledu zelene tranzicije i održive povezanosti;

5. pozdravlja činjenicu da su čelnici EU-a i ASEAN-a ponovno potvrdili svoje uzajamno poštovanje načela suverenosti i teritorijalne cjelovitosti kako su utvrđena u Povelji Ujedinjenih naroda; ponavlja da je ratna agresija Rusije na Ukrajinu očito kršenje međunarodnog prava; pozdravlja činjenicu da je Malezija glasovala za rezolucije EU-a u kojima se podržava Ukrajinu, uključujući rezoluciju UN-a kojom se zahtijeva da Rusija odmah, potpuno i bezuvjetno povuče sve svoje vojne snage s teritorija Ukrajine, u skladu s njezinim međunarodno priznatim granicama; potiče Maleziju da promiče poštovanje međunarodnog prava, podupire Ukrajinu i zauzme jasan stav protiv ruske ratne agresije na Ukrajinu i u okviru ASEAN-a;

6. napominje da je jugoistočna Azija jedna od najrizičnijih regija na svijetu u pogledu utjecaja globalnog zatopljenja; sa zanimanjem iščekuje sazivanje prvog ministarskog dijaloga ASEAN-a i EU-a o okolišu i klimatskim promjenama 2023.; napominje da u odnosima EU-a i Malezije poseban izazov predstavlja rasprava o palminu ulju;

Sporazum o partnerstvu i suradnji između EU-a i Malezije

7. pozdravlja sklapanje Sporazuma o partnerstvu i suradnji s Malezijom; smatra da Sporazum o partnerstvu i suradnji pruža čvrst pravni okvir za daljnje jačanje dugotrajnih bilateralnih političkih i gospodarskih odnosa te za raspravu o pitanjima od regionalnog i globalnog značaja kao što su, , među ostalim, promicanje demokracije, ljudskih prava i međunarodne pravde te jačanje međunarodnog okvira za neširenje oružja za masovno uništenje, borba protiv terorizma i borba protiv korupcije;

8. naglašava da moderan Sporazum o partnerstvu i suradnji usmjeren na budućnost treba pružiti ambiciozan okvir u pogledu suradnje u borbi protiv klimatskih promjena i promicanja rodne ravnopravnosti i prava žena; poziva EU da pri provedbi Sporazuma o partnerstvu i suradnji stavi te aspekte u središte odnosa između EU-a i Malezije;

9. poziva malezijske vlasti da promijene diskriminatorne zakone o nacionalnosti i državljanstvu koje ugrožavaju temeljna ljudska prava žena i da poduzmu učinkovite mjere za borbu protiv diskriminacije žena na radnom mjestu, uključujući diskriminaciju u pristupu mogućnostima zapošljavanja, u postupanju s kojima se suočavaju, nepostojanju rodiljnog dopusta i nejednakim plaćama muškaraca i žena;

10. poziva strane da se obvežu na pružanje potpore provedbi i izvršenju nacionalnog zakonodavstva o korporativnoj dužnoj pažnji i korporativnoj odgovornosti, da se dogovore o konkretnijim obvezama u svjetlu procjena održivog učinka, da razmjenjuju relevantne informacije, kao što su broj istraga, provjera i provedbenih mjera, te da pruže osposobljavanje ili tehničku pomoć poduzećima u pogledu korporativne dužne pažnje i korporativne odgovornosti;

11. naglašava da su stranke suglasne surađivati u području znanosti, tehnologije i inovacija, kao i u sektorima zelene tehnologije, energetike i prometa;

12. podsjeća da se u Sporazumu o partnerstvu i suradnji potvrđuje predanost stranaka promicanju održivog razvoja, suradnji u rješavanju izazova klimatskih promjena i globalizacije te doprinosu međunarodno dogovorenim razvojnim ciljevima, posebno jačanju globalnog partnerstva za razvoj kako je kako je ponovno definirano u Programu održivog razvoja do 2030. potiče obje stranke da ulože još veće napore u borbu protiv učinaka klimatskih promjena donošenjem i provedbom učinkovitijih klimatskih politika za energetsku tranziciju i dekarbonizaciju;

13. ističe da su stranke predane poboljšanju suradnje u pogledu problematike prilagodbe klimatskim promjenama i njihova ublažavanja u okviru Okvirne konvencije UN-a o klimatskim promjenama; naglašava da bi se provedba primjenjivih multilateralnih sporazuma o okolišu, uključujući Pariški sporazum, trebala uzimati u obzir u svim aktivnostima koje stranke poduzimaju u okviru Sporazuma o partnerstvu i suradnji;

14. ističe da se Malezija suočava sa sve većom degradacijom okoliša u mnogim regijama, uključujući deforestaciju, gubitak biološke raznolikosti te onečišćenje zraka i vode; apelira na oba partnera da se u okviru suradnje itekako usredotoče na borbu protiv tih problema;

15. pozdravlja činjenicu da se Sporazumom o partnerstvu i suradnji podupire promicanje obrazovanja i kulturne suradnje, uključujući razmjene među narodima;

16. naglašava da je člankom 1. stavkom 1. Sporazuma o partnerstvu i suradnji predviđeno da su ljudska prava i poštovanje demokratskih načela, vladavine prava i dobrog upravljanja ključni elementi Sporazuma o partnerstvu i suradnji; poziva na jačanje bilateralne suradnje u promicanju i zaštiti ljudskih prava, posebno u pogledu razmjene najboljih praksi, obrazovanja o ljudskim pravima, uspostave smislenog i širokog dijaloga o ljudskim pravima i suradnje u okviru relevantnih tijela UN-a za ljudska prava; pohvaljuje Maleziju u tom kontekstu zbog toga što je 26. veljače 2019. uputila trajni poziv u vezi sa svim posebnim postupcima Vijeća UN-a za ljudska prava; potiče Maleziju da pozove posebnog izvjestitelja UN-a o stanju ljudskih prava u posjet toj zemlji;

17. ponavlja poziv malezijskim vlastima da stave izvan snage Zakon o ugrožavanju nacionalne sigurnosti koji ima preširoko područje primjene i da sve zakonodavstvo, uključujući Zakon o sprečavanju terorizma, Zakon o tisku i izdavaštvu, Zakon o komunikacijama i multimediji, Zakon o mirnom okupljanju i druge relevantne odredbe Kaznenog zakona usklade s međunarodnim standardima za slobodu izražavanja, slobodu okupljanja i zaštitu ljudskih prava; ponovno poziva malezijske vlasti da omoguće lakša mirna okupljanja i da zajamče sigurnost svih sudionika i njihovu slobodu izražavanja;

18. ponovno izražava zabrinutost zbog toga što je 2016. donesen Zakon o Vijeću za nacionalnu sigurnost, kojim se Vijeću za nacionalnu sigurnost i snagama sigurnosti daju izvanredne ovlasti; ponavlja poziv Maleziji da stavi taj zakon izvan snage jer je u suprotnosti s međunarodnim standardima u području ljudskih prava; naglašava da se zbog potrebe za zaštitom nacionalne sigurnosti ne može zanemariti obveza zaštite građanskih i političkih prava;

19. ponavlja poziv malezijskim vlastima da ratificiraju i počnu primjenjivati ključne međunarodne konvencije o ljudskim pravima, uključujući Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, Međunarodnu konvenciju o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije i Rimski statut Međunarodnog kaznenog suda;

20. poziva malezijsku vladu da hitno ratificira i počne primjenjivati sve temeljne konvencije Međunarodne organizacije rada, uključujući one o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje (br. 87), o diskriminaciji (br. 111) te o sigurnosti i zdravlju na radu (br. 155); pozdravlja činjenicu da je Malezija nedavno ratificirala Protokol iz 2014. uz Konvenciju o prisilnom radu iz 1930.; apelira na malezijsku vladu da odlučno djeluje protiv prisilnog rada, uključujući zlostavljanje radnika u kućanstvu, te da poslodavcima zabrani zadržavanje putovnica bez pristanka zaposlenika; potiče malezijske vlasti da ulože još veće napore u identificiranje žrtava trgovine ljudima među radnicima Narodne Republike Kine u infrastrukturnim projektima povezanima s vladom Narodne Republike Kine;

21. izražava zabrinutost zbog položaja vjerskih i etničkih manjina i autohtonih zajednica u zemlji; potiče malezijske vlasti da osiguraju sveobuhvatan okvir za zaštitu i potporu svim manjinskim i autohtonim skupinama u zemlji, uz dužno poštovanje njihovih temeljnih prava, uključujući vjersku slobodu i kulturna prava;

22. osuđuje raširenu diskriminaciju LGBTIQ+ zajednice; poziva malezijsku vladu da brzo donese pravni okvir za zaštitu LGBTIQ+ zajednice od diskriminacije, uz potpuno poštovanje temeljnih prava i u skladu s međunarodnim standardima;

23. izražava zabrinutost zbog stanja izbjeglica u Maleziji, osobito kad je riječ o zadržavanju i deportaciji izbjeglica i tražitelja azila u zemlje u kojima se suočavaju s teškim kršenjima ljudskih prava, uključujući izbjeglice etničke skupine Rohingya; osuđuje masovnu deportaciju tisuća građana Mjanmara bez ocjene njihovih zahtjeva za azil ili drugih potreba za zaštitom, čime se krši načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja; poziva malezijske vlasti da smjesta zaustave prisilne deportacije i da visokom povjereniku UN-a za izbjeglice hitno omoguće pristup imigracijskim centrima za zadržavanje; ponavlja poziv malezijskim vlastima da potpiše i ratificira Konvenciju UN-a o statusu izbjeglica iz 1951. i Protokol uz tu Konvenciju iz 1967.;

24. naglašava da se suradnja u području migracija mora provoditi uz potpuno poštovanje međunarodnog prava; poziva EU da u okviru suradnje s Malezijom u području migracija promiče, poštuje i štiti međunarodne standarde u području ljudskih prava, a posebno načelo zabrane prisilnog udaljenja i vraćanja i načelo dobrovoljnog povratka;

25. pohvaljuje Maleziju za ukidanje obvezne primjene smrtne kazne; poziva malezijsku vladu da zadrži službeni moratorij na sva pogubljenja do potpunog ukidanja smrtne kazne i preinake svih osuda na smrt;

26. poziva malezijske vlasti i EU da na smislen način uključe civilno društvo, sindikate i borce za ljudska prava u provedbu tog sporazuma;

27. naglašava da se u svim pregovorima s Malezijom mora voditi računa o aspektima ljudskih prava;

28. naglašava da u sporazumima EU-a o slobodnoj trgovini postoji takozvana „klauzula o neizvršenju” koja u slučaju kršenja ključnih elemenata sporazuma o partnerstvu i suradnji dovodi do suspenzije trgovinskih povlastica;

o

o o

29. nalaže svojoj predsjednici da ovu rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica te vladi i parlamentu Malezije.